

TEMATYKA

Celem Konferencji jest analiza dobrostanu rodziny współczesnej, przede wszystkim polskiej, w kontekście społecznym i ekonomicznym. Wychodzimy z założenia, iż dobrostan, kultura, więzi rodzinne ulegają istotnym przeobrażeniom w dobie przemian gospodarczych i ekonomicznych po 1989 roku. Pytanie o naturę i konsekwencje tych przemian wydaje się pedagogicznie ważne.

Każda rodzina funkcjonuje w przestrzeni ograniczonej warunkami ekonomicznymi. Determinują one odmienne kryteria dokonywanych wyborów składające się na style życia, aspiracje, wybory aksjologiczne, postawy, relacje z innymi, etc. Warunki ekonomiczne stają się ważną zmienną interferującą w sferę społecznego funkcjonowania rodziny.

Czy istnieje korelacja między dobrostanem rodziny a jej zasobnością materialną? Czy ma ona charakter prostoliniowy? Czy mieć znaczy być? Czy materialne prosperity rodziny przekłada się w prosty sposób na jej społecznie lepsze funkcjonowanie? Jaka jest struktura wydatków rodzin i w jakim kierunku postępują zmiany? Status ekonomiczny rodziny skłania do stawiania jeszcze wielu innych pytań.

Rozwarstwienie ekonomiczne rodzin polskich jest duże i narastające. Pytanie o to, które rodziny (emeryckie, wielodzietne, z dzieckiem niepełnosprawnym, wiejskie, post-pegeerowskie, patologiczne, etc.) znajdują się szczególnie nisko w hierarchii możliwości ekonomicznych, stanowi ważną przesłankę dla podjęcia interwencji pedagogicznych.

Jednym z fundamentalnych dóbr gwarantujących poczucie dobrostanu rodziny jest materialna inwestycja w mieszkanie. Stale pozostaje ono upragnionym, ale jednocześnie trudno dostępnym dobrem, szczególnie dla młodych rodzin na dorobku. Czy zamieszkiwanie przez młodą rodzinę w wynajętym mieszkaniu lub wspólnie z rodzicami ma wpływ na zmienne społeczne takie jak: relacje z dziećmi, relacje między małżonkami, poczucie dobrostanu, etc.?

Innym pożądanym przez Polaków dobrem materialnym jest własny samochód. Jego posiadanie umożliwia przełamanie granicy zamknięcia we własnym miejscu zamieszkania otwierając liczne alternatywy spędzania czasu wolnego czy zatrudnienia.

Podobne możliwości, dla lepiej sytuowanych rodzin otwierają perspektywy turystycznej penetracji światowych destynacji. Jakie są preferencje Polaków? Jakim celom służyc mają wyjazdy i czy zawsze służą integracji rodziny?

Ewaluacja materialnego statusu rodziny ma charakter relatywny i jest wynikiem porównań ze statusem innych, dostępnych rodzin o podobnej pozycji społecznej. W jaki sposób odzwierciedlanie własnego poczucia zamożności rodziny kreuje jej „portret własny”? Czy porównania na niekorzyść i na korzyść mają podobną wagę?

Pragnienie bogacenia się i podnoszenia standardu życia skłania wiele rodzin do zaciągania wieloletnich długów w bankach. Czy decyzje o zadłużaniu się są rzeczywiście życiową koniecznością? Czy są podejmowane odpowiedzialnie i przy realistycznej ocenie własnych możliwości wywiązania się ze zobowiązań? Jak ciężar spłat rzutuje na nastrój i relacje między małżonkami?

Status materialny jest społecznie widoczny i budzi powszechne zainteresowanie. Czy instytucje społeczne takie jak: żłobek, przedszkole i przede wszystkim szkoła służą wyeksponowaniu egalitaryzacji czy dywersyfikacji w aspekcie statusu materialnego podopiecznych? Jakie są możliwości instytucjonalnej pomocy udzielanej przez te instytucje? Czy relacje między dziećmi są naznaczone różnicami materialnymi ich rodziców?

Czy instytucja pomocy społecznej, której zadaniem jest pomoc najbardziej potrzebującym spełnia cele, które zostały przed nią postawione? Jakie rodziny są beneficjentami tej instytucji? Czy pomoc ta jest wystarczająco efektywna? Czy wsparcie materialne udzielane rodzinom świadczącym pomoc osobom starszym i chorym, a także z dziećmi niepełnosprawnymi jest wystarczająca? Czy udział państwa w opiece nad takimi osobami mógłby mieć odmienny, praktyczny i bardziej zindywidualizowany charakter?

Fala emigracji po 1989 roku, inaczej niż było to wcześniej - ma charakter legalny, masowy i przede wszystkim motywowany ekonomicznie. W jaki sposób poprawa sytuacji materialnej ale też nieobecność jednego z rodziców wpływa na funkcjonowanie rodziny? Jak zmienia sytuację eurosierot? Jakie nowe wartości wnoszą do rodziny emigrujący zarobkowo rodzice po powrocie z emigracji? Czy emigracja całych rodzin zmienia ich funkcjonowanie społeczne i w jaki sposób? Najogólniej: czy emigracja zarobkowa, w sensie społecznym się opłaca?

Czy nowa, powszechna forma pomocy materialnej rodzinom w postaci 500+ zmieniła funkcjonowanie rodzin polskich, szczególnie tych najbardziej potrzebujących i w jaki sposób? Jaki wpływ ma 500+ na decyzje podejmowane w rodzinie, np. odnośnie podjęcia pracy przez kobiety, formy spędzania wakacji, inwestycje w kulturę, etc.

Liczba rozwodów w Polsce rośnie, jest to związane m.in. z większą niezależnością finansową kobiet. Rozwód niejednokrotnie przeistacza się w batalię o zgromadzone dobra materialne. Podział majątku może stać się przestrzenią projekcji najgorszych instynktów walki i nękania partnera. Jak intercyza wpływa na relacje między małżonkami?

Różnice w dochodach między małżonkami mogą się stać istotne w różnicowaniu ich wzajemnych relacji. Bywają też problemem, kiedy żona zarabia znacząco więcej niż mąż. Przeważnie małżonek wnoszący większy wkład do domowego budżetu stara się kontrolować wydatki i limitować gospodarowanie pieniędzmi przez drugą stronę. Zjawisko przemocy materialnej jest jej nową formą, która wymaga naukowej eksploracji.

Funkcjonowanie rodziny polskiej w kontekście materialnym może być porównywane z funkcjonowaniem rodzin w różnych częściach kraju i świata.

